IJRO.GOV.UZ тизими орқали ЭРИ билан тасдиқланган, Ҳужжат коди: OX61625188

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Qo’qon davlat universiteti
Rektoir D.Sh.Xodjayeva
29-avgust 2025-yil

ADABIY TA‘LIMDA INNOVATSION YONDASHUV

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 - Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 - Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	70110701 – O‘zbek tili va adabiyoti

Qo‘qon – 2025

<table>
<tr><td colspan="2">Fan/modul kodi
ATIYO2205</td><td>O‘quv yili
2025-2026</td><td>Semestr
2</td><td colspan="2">ECTS - Kreditlar
5</td></tr>
<tr><td colspan="2">Fan/modul turi
Tanlov</td><td colspan="2">Ta’lim tili
O‘zbek</td><td colspan="2">Haftadagi dars soatlari
4</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.</td><td colspan="2">Fanning nomi</td><td>Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)</td><td>Mustaqil ta’lim (soat)</td><td>Jami yuklama (soat)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Adabiy ta’limda innovatsion yondashuv</td><td>150</td><td>60</td><td>90</td></tr>
</table>

2. **I. Fanning qisqacha mazmuni**

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – Ushbu dastur “Adabiy ta’limda innovatsion yondashuv” fani bo‘yicha magistrlarga ta’lim bosqichlarida olib boriladigan innovatsion dars turlari, modul-kredit tizimi, o‘qitishning turli zamonaviy metod va usullari, kasbiy kompetentlik, xorijiy tajriba, innovatsion texnologiyalardan foydalanishni tavsiya etadi.

“Adabiy ta’limda innovatsion yondashuv” fanini o‘qitishdan **maqsad** – magistrantlarda o‘qitishning eng qulay va zamonaviy metod-texnologiyalaridan ta’limning turli bosqichlarida qo‘llay olish bo‘yicha bilim, o‘qituvchining kasbiy kompetentligi haqidagi bilimlar bilan qurollantirish; kasbiy ko‘nikma va malakasini shakllantirishdir.

Fanning **vazifasi** – adabiyot o‘qitishda innovatsion texnologiyalarining ilg‘or yutuqlarini, modul-kredit tizimi, amalda badiiy asarni tahlil qilish, o‘quvchilar bilimini baholashning zamonaviy tizimlari, shuningdek, darsning ilmiy-nazariy asoslarini o‘rganish; adabiyot o‘qitishda innovatsion yondashuvning o‘ziga xos xususiyatlarini anglay olish, darsda qo‘llash zarur bo‘lgan ko‘rsatmali vositalardan foydalanish, oliy ta’limda o‘qitish metodlari yordamida o‘quv jarayonini tashkil etish, mustaqil ijodiy fikrlash qobiliyati, kitobxonlik madaniyatini kamol toptirishga o‘rgatishdan iborat.

II.Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)
2.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Mavzu. Kirish. Adabiyot o‘qitishning innovatsion muammolari, unda texnologiyalarning o‘rni va ahamiyati

Adabiyot o‘qitishning innovatsion muammolari, taklif va yechimlar Milliylikdan zamonaviylikka.

Mavzu. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. Uning o‘ziga xo xususiyatlari.

“Pedagogik texnologiya” tushunchasi, turlari va pedagogik mahorat haqida Uning o‘ziga xos xususiyatlari

Mavzu. Ta’lim sohasida innovatsiya tushunchasi, uning turlari**.** Innovatsion ta’limning rivojlanish prinsiplari **Innovatsiya tushunchasi, uning turlari** Innovatsion ta’limning rivojlanish prinsiplari. Oliy adabiy ta’limda innovatsiyaning o‘rni.

Mavzu. Adabiy ta’limda zamonaviy axborot texnologiyalari.

Adabiy ta’limda zamonaviy axborot texnologiyalari. Ulardan foydalanishning afzalliklari, o‘qitish samaradorligi

Mavzu. Adabiy ta’limida pedagogik hamkorlik texnologiyalari. “Pedagogik hamkorlik” texnologiyalari. Uning ko‘rinishlari va turlari. “Pedagogik hamkorlik”ning nazariy-metodologik asoslari.

Mavzu. O‘yin texnologiyalarning usullari, ko‘rsatmalilik, ularni tayyorlash texnologiyasi. O‘yin texnologiyasi turlari, mazmuni va ahamiyati. Aqliy, didaktik rolli o‘yin turlaridan foydalanish

Mavzu. Adabiyot darslarida elektron resurslardan foydalanish yo‘llari Adabiyot darslarida audio, video materillaridan darslik va qo‘llanmalarning elektron versiyalaridan foydalanish yo‘llari

Mavzu. Badiiy asar tahlili jarayonida loyihalash va rivojlantiruvchi ta’lim texnologiyalarining o‘rni va ahamiyati. Badiiy asarni tahlil qilish tamoyillari Rivojlantiruvchi ta’lim texnologiyasi. Loyihalash texnologiyasi.

Mavzu. Adabiy ta’limda keys va muammoli texnologiyalardan foydalanish Adabiy ta’limda keys va muammoli texnologiyalardan foydalanish. Muammoli

	ta'lim texnologiyasi, "Keys" texnologiyasi tarixi, taraqqiyoti. Adabiyot o'qitishdag o'rni. **Mavzu.** Adabiy ta'limda xalqaro baholash dasturlari – PISA, PIRLS, TIMSS Xalqaro baholash dasturlari – PISA, PIRLS, TIMSS. Baholash bosqichlari mezonlari **Mavzu.** Virtual ta'limning adabiyot o'qitishdagi ahamiyati. "Virtual ta'lim" tushunchasi. Adabiyot o'qitishdagi o'rni. Virtual ta'limning ijobiy va salbiy tomonlari. Virtual laboratiriya. Virtual muzeylar **Mavzu:** Mumtoz asarlarni sharhlab o'qitishda texnikasi. "Sharhlab o'qitish" usuli tarixi va taraqqiyoti. Mumtoz asarlarni sharhlash. Sharhlab o'qitish texnikas haqida **Mavzu.** Lirik asarlarni o'rganish va tahlil qilish usullari. Lirik asarlarn o'rganish yo'llari, tamoyillari. Mumtoz g'azallarni tahlil qilish usullari. **Mavzu.** Jahon adabiyoti namunalarini o'qitishda interaktiv metodlardan foydalanish. Jahon adabiyoti namunalarini o'qitish usullari. "Interaktiv" tushunchasi. Zamonaviy yondashuvlar, interaktiv metodlar. **Mavzu.** Adabiyot o'qitishda multimedia dasturlaridan foydalanish "Multimedia" tushunchasi. Uning o'qitishdagi o'rni. Multimedia dasturlari Ta'limda undan foydalanish. **Amaliy mashg'ulotlarning taxminiy tavsiya etiladigan mavzulari:** Adabiy ta'lim – jamiyat ma'naviy rivojlanishining muhim omili Zamonaviy dars va unga qo'yiladigan talablar Adiblar hayoti va ijodini o'rganishda internet saytlaridan foydalanish. O'quv jarayonini kuzatish va tahlil qilish texnikasi. Muammoli ta'lim texnologiyasi asosida dramatik asarlarni o'qitish. Master klass tashkil etish. Adabiy ta'limda Rossiya tajribasi. Adabiy ta'limda Yaponiya tajribasi. Adabiy ta'limda Turkiya tajribasi. Virtual ta'limning adabiyot o'qitishdagi ahamiyati.

Mumtoz asarlarni sharhlab o‘qitishda texnikasi.

Lirik asarlarni o‘rganish va tahlil qilish usullari.

Nasriy asarlarni o‘qitishda zamonaviy yondashuvlar.

Adabiyot o‘qitishda multimedia dasturlaridan foydalanish.

Jahon adabiyoti namunalarini o‘qitishda interaktiv metodlardan foydalanish.

IV.Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

“Mustaqil ta’lim va mustaqil mashg‘ulotlar” qismida mustaqil ta’limning shakli va mazmuni, mustaqil ishga mo‘ljallangan mavzular va topshiriqlar, mustaqil mashg‘ulotlar jarayonida ta’lim oluvchilar tomonidan tayyorlanishi zarur bo‘lgan ishlar referat, esse, mustaqil (ijodiy) ish, muammoli ma’ruza va boshqalar keltiriladi.

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o‘qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o‘quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko‘nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalanadi:

- fanning ayrim mavzularini o‘quv adabiyotlari yordamida mustaqil o‘zlashtirish, o‘quv manbalari bilan ishlash;
- amaliy mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rib kelish;
- ma’lum mavzu bo‘yicha referat tayyorlash;
- amaliy topshiriqdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash;
- ilmiy maqola, tezis va ma’ruzalar tayyorlash;
- amaliy mavzular bo‘yicha ijodiy ishlash;
- faol va muammoli o‘qitish uslubidan foydalaniladigan o‘quv mashg‘ulotlari.
- masofaviy (distantsion) ta’lim.
- uy vazifalarini bajarish va h.k.

3. **V Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

	Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: fanning obyekti, maqsadi, vazifalarini **farqlay olish;** innovatsion ta’limga oid maqolalar bilan tashishish va taqdimot tayyorlash; “Til va adabiyot ta’limi” jurnalida chop etilgan maqolalarni o‘rganish; adabiy ta’limda virtual muzeylardan foydalanish Adabiy mavzu bo‘yicha multimedia mahsuloti tayyorlash. Videoma’ruzalarni yozib olish va nashr etish. Pedagogik kengashni tashkil qilish texnologiyasi. Badiiy asarning sujeti va kompozitsiyasiga oid elektron jadvallar tuzish. Badiiy asarlarni o‘rganish jarayonida OAV materiallari, internet ma’lumotlaridan foydalanish. Adabiyot fanidan sillabus ishlab chiqish. Metodikaga oid xorijiy jurnallar bilan tanishish. Ta’limda modul-kredit tizimi. Innovatsion g‘oyalar va ishlanmalar va ularni ishlab chiqish yo‘llari . Adabiy ta’limda ochiq darslarga qo‘yiladigan talablar . Ma’ruza matni tayyorlash texnikasi. Seminar matni tayyorlash texnikasi. Amaliy mashg’ulot matni tayyorlash texnikasi. O‘qituvchining shaxsiy portfoliosini yaratish
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma’ruzalar; • interfaolkeys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil

	mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifava topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Muhamedova S., Abdullayeva M. va boshq. O‘zbek tili va adabiyoti ta’limida zamonaviy axborot texnologiyalari. Oliy o‘quv yurtlari uchun o‘quv qo‘llanma. Tafakkur bo‘stoni. – Toshkent: 2020. – 263 b. 2. Innovatsion texnologiyalar yordamida ta’lim samaradorligini oshirish yo‘llari. Nizomiy nomidagi TDPU. –T.: 2003. 3. Abdullayeva M., Djumaboyeva D. Jahon adabiyotini o‘qitishda interaktiv metodlardan foydalanish. Metodik qo‘llanma. – T.: GOLD-PRENT NASHR, 2019. – 179 b. **Qo‘shimcha adabiyotlar** 1. Yo‘ldoshov J., Usmonov S. Pedagogik texnologiya asoslari (Uslubiy qo‘llanma). –T.: 2004. 2. Yo‘ldoshev J. Pedagogik innovasiyalarni hayotga tatbiq etishning tashkiliy asoslari // Xalq ta’limi, 1999. 6-son. 3. Almamatov T., va b. O‘zbek tilini o‘qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish (metodik qo’llanma). Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti. –T.: 2013. 4. Ahmedova H. O‘zbek tili o‘qitishning zamonaviy texnologiyalari. 2012. 5. Qodirov V.A. Mumtoz adabiyot o‘qitish muammolari va yechimlar. Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti. 2009. –T. – 244 b. 6. Niyozmetova R.X. Uzlusiz ta’lim tizimida o‘zbek adabiyotini o‘rgatish metodikasi. –T., 2010. 7. Xorijiy tillarni o‘rganishda yangi pedagogik texnologiyalar / Ma’rifat, 2002-yil, 14. 9. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Qarshi.: Nasaf, 2000. 10. Adabiy ta’lim va yoshlar tarbiyasi. 3-kitob. (Respublika ilmiy-nazariy kutubxonasi). – T., 2010.

	11. Niyozmetova R.X. O‘zbek tili darslarida yangi o‘zbek adabiyoti o‘qitish masalalari. – T., 2010. **Internet saytlari:** 1. http://natlib.uz – Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi sayti 2. http://qr.natlib.uz – QR-kodli darslik, o‘quv qo‘llanma va badiiy adabiyotlar 3. http://media.natlib.uz – audio va video materiallar 4. http://diss.natlib.uz – dissertatsiyalar va avtoreferatlar 5. http://nodir.natlib.uz – qo‘lyozma va nodir nashrlar 6. http://ensiklopediya.uz – O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi sayti 7. http://ziyouz.uz – O‘zbek va jahon adabiyoti portal 8. http://ziyonet.uz – O‘zbekiston milliy ta’lim portali 9. http://kitob.uz/ – Respublika bolalar kutubxonasi 10. http://www.kamolot.uz – “Kamolot” yoshlar ijtimoiy sayti 11. http://www.infolib.uz – Respublika Axborot kutubxona markazi 12. http://referatlar.uz – Referatlar, testlar, kitoblar va media ta`lim sayti 13. http://book.uz – Elektron adabiyotlar kutubxonasi 14. http://translate.google.co.uz – Google –tarjimon sayti 15. http://arxiv.uz – Referatlar arxivi 16. http://txt.uz – Elektron kutubxona
7.	Fan dasturi Qo‘qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan
8.	**Fan/modul uchun ma’sul:** G.Haydarova – QDU O‘zbek tili va adabiyoti kafedrasi o‘qituvchisi, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori(PhD).
9.	**Taqrizchilar:** **B.Abdurahmonova-** Qo‘qon davlat universiteti, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

	M.Jamoliddinov- Qo‘qon davlat universiteti, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent